

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร ปีงบประมาณ ๒๕๖๖ รอบ ๑
เขตสุขภาพที่ ๑ จังหวัดเชียงใหม่
Area based (ปัญหาสำคัญระดับพื้นที่ และ Innovative Healthcare ระดับพื้นที่)
ประเด็นที่ ๗ : โรควัณโรค

ประเด็นตรวจราชการ : ความสำเร็จของการรักษาผู้ป่วยวัณโรคปอดรายใหม่
หัวข้อ / ตัวชี้วัด ..... :

๑) เป้าหมาย และผลงาน

๑.๑ อัตราความสำเร็จของการรักษาผู้ป่วยวัณโรคปอดรายใหม่ เป้าหมายร้อยละ ๙๐

จังหวัดเชียงใหม่มีผู้ป่วยที่ขึ้นทะเบียนรักษาไตรมาสที่ ๑ ปี ๒๕๖๖ จำนวน ๒๕๖ ราย มีผลการรักษา ดังนี้ กำลังรักษา ๒๒๑ ราย (ร้อยละ ๘๖.๓๓) เสียชีวิต ๑๘ ราย (ร้อยละ ๗.๐๓) ขาดยา ๑ ราย (ร้อยละ ๐.๓๙) ล้มเหลว ๑ ราย (ร้อยละ ๐.๓๙) และโอนออก ๑๕ ราย (ร้อยละ ๕.๘๖) (ข้อมูล ณ วันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖)

๑.๒ อัตราความครอบคลุมของการขึ้นทะเบียนของผู้ป่วยวัณโรครายใหม่และกลับเป็นซ้ำ เป้าหมายร้อยละ ๙๐

จังหวัดเชียงใหม่ มีประชากร จำนวน ๑,๗๘๙,๓๘๕ คน เป้าหมายการค้นหาผู้ป่วย จำนวน ๒,๕๕๙ ราย ผลการดำเนินงาน จำนวน ๕๖๓ ราย คิดเป็นร้อยละ ๒๒ (ข้อมูล ณ วันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖)

๒) สรุปสถานการณ์

เมื่อเปรียบเทียบผลการดำเนินงานในช่วงเวลาเดียวกันของจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า มีผลการดำเนินงานด้านอัตราความครอบคลุมของการขึ้นทะเบียนของผู้ป่วยวัณโรครายใหม่และกลับเป็นซ้ำเพิ่มสูงขึ้น โดยเมื่อปี ๒๕๖๕ มีผลการดำเนินงาน ร้อยละ ๑๗ และปี ๒๕๖๖ มีผลการดำเนินงาน ร้อยละ ๒๒ ตามลำดับ

สำหรับผลการดำเนินงานด้านอัตราความสำเร็จของการรักษาผู้ป่วยวัณโรคปอดรายใหม่ พบว่า ในปี ๒๕๖๕ จังหวัดเชียงใหม่ มีผู้ป่วยวัณโรคปอดรายใหม่ที่ขึ้นทะเบียนในไตรมาสที่ ๑ จำนวน ๒๑๒ ราย เสียชีวิต ๒๘ ราย (ร้อยละ ๑๓) และปี ๒๕๖๖ มีผู้ป่วยวัณโรคปอดรายใหม่ที่ขึ้นทะเบียนในไตรมาสที่ ๑ จำนวน ๒๕๖ ราย เสียชีวิต ๑๘ ราย (ร้อยละ ๗.๐๓)

๓) ปัญหา/จุดร่วมที่สะท้อนปัญหา หรือความเสี่ยงต่อความสำเร็จของงาน

จุดร่วมสะท้อนปัญหา

● ด้านการค้นหาและขึ้นทะเบียนรักษา พบว่า

- ผู้ป่วยที่ขึ้นทะเบียนส่วนใหญ่ จัดอยู่ในกลุ่มที่ไม่มีความเสี่ยง และอยู่นอกกลุ่มเป้าหมายที่เขตสุขภาพกำหนด
- การติดตามผู้สัมผัสผู้ป่วยที่ขึ้นทะเบียนรักษาในโรงพยาบาลนอกสังกัด/ โรงพยาบาลเอกชนให้เข้ารับการรักษาตามเกณฑ์

● ด้านผลสำเร็จการรักษาผู้ป่วย พบว่า

ผู้ป่วยที่เสียชีวิตส่วนใหญ่ เข้าสู่กระบวนการรักษาที่ล่าช้า (Delay Diagnosis) ทำให้มีอาการรุนแรงและเสียชีวิต

ความเสี่ยงต่อความสำเร็จ

๑. ด้านการค้นหาและขึ้นทะเบียนรักษา ปัจจุบันจังหวัดเชียงใหม่ มีผลการดำเนินงานภาพรวม ร้อยละ ๒๒ หากนับระยะเวลาการดำเนินงานที่เหลืออีก ๘ เดือน จังหวัดเชียงใหม่ อาจจะมีผลการดำเนินงานใกล้เคียงเป้าหมายที่กำหนดไว้ร้อยละ ๙๐
๒. ด้านผลสำเร็จการรักษาผู้ป่วยวัณโรคปอดรายใหม่ ปัจจุบันมีผู้ป่วยที่อยู่ระหว่างการรักษาร้อยละ ๘๖.๓๓ เสียชีวิตร้อยละ ๗.๐๓ โอนออกร้อยละ ๕.๘๖ หากไม่มีผู้ป่วยเสียชีวิตเพิ่มเติม รวมถึงสามารถติดตามกลุ่มผู้ป่วยที่โอนออกได้ ทำให้จังหวัดเชียงใหม่บรรลุเป้าหมายการดำเนินงานด้านอัตราความสำเร็จของการรักษาผู้ป่วยวัณโรคปอดรายใหม่ (เป้าหมายร้อยละ ๘๘)

๔) ข้อเสนอเชิงนโยบาย/ข้อเสนอเพื่อปรับปรุงพัฒนา

๑. จังหวัดควรนำข้อมูลผู้ป่วยที่ขึ้นทะเบียนจากโรงพยาบาลนอกสังกัด เช่น โรงพยาบาลเอกชน หรือโรงพยาบาลมหาวิทยาลัย คืนกลับข้อมูลให้กับพื้นที่ที่ผู้ป่วยอาศัยอยู่ เพื่อจะได้ดำเนินการค้นหาผู้สัมผัสให้สู่กระบวนการวินิจฉัยได้อย่างครอบคลุม ลดการแพร่กระจายเชื้อในชุมชน
๒. บูรณาการการดูแลรักษาโดยทีมสหวิชาชีพ โดยเฉพาะในช่วง ๒ สัปดาห์แรกที่ผู้ป่วย admit เช่น การประเมินและส่งเสริมภาวะโภชนาการ การเฝ้าระวังอาการไม่พึงประสงค์จากการใช้ยา เป็นต้น

๕) ปัจจัยความสำเร็จ

ด้านการค้นหาและขึ้นทะเบียนรักษา

๑. จังหวัดมีการบูรณาการการดำเนินงานค้นหาผู้ป่วยในกลุ่ม Migrants ร่วมกับงานเอดส์ และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์
๒. เพิ่มความครอบคลุมการคัดกรองกลุ่มเสี่ยงในคลินิกโรคไม่ติดต่อเรื้อรังทุกราย
๓. มีการติดตามผลการดำเนินงานทุกเดือน

ด้านผลสำเร็จการรักษาผู้ป่วยวัณโรคปอดรายใหม่

๑. มีการวิเคราะห์ข้อมูลการเสียชีวิต และนำเสนอในเวทีผู้บริหารระดับจังหวัดทุกเดือน
๒. ติดตามกลุ่มเสี่ยงต่อการเสียชีวิต เพื่อวางแผนการรักษา และติดตามผลการรักษาทุกเดือน

๖) ประเด็นที่ควรกำกับติดตามการตรวจราชการ